University of Groningen

Vegetative Strukturen der Parmeliaceae und ihre Entwicklung

Beltman, Hendrina Alberta

IMPORTANT NOTE: You are advised to consult the publisher's version (publisher's PDF) if you wish to cite from it. Please check the document version below.

Document Version

Publisher's PDF, also known as Version of record

Publication date:

1978

[Link to publication in University of Groningen/UMCG research database](#)

Citation for published version (APA):

Beltman, H. A. (1978). *Vegetative Strukturen der Parmeliaceae und ihre Entwicklung*. s.n.

Copyright

Other than for strictly personal use, it is not permitted to download or to forward/distribute the text or part of it without the consent of the author(s) and/or copyright holder(s), unless the work is under an open content license (like Creative Commons).

The publication may also be distributed here under the terms of Article 25fa of the Dutch Copyright Act, indicated by the "Taverne" license. More information can be found on the University of Groningen website: <https://www.rug.nl/library/open-access/self-archiving-pure/taverne-amendment>.

Take-down policy

If you believe that this document breaches copyright please contact us providing details, and we will remove access to the work immediately and investigate your claim.

Downloaded from the University of Groningen/UMCG research database (Pure): <http://www.rug.nl/research/portal>. For technical reasons the number of authors shown on this cover page is limited to 10 maximum.

SAMENVATTING

In de vorige eeuw beschouwden de oudere lichenologen de vorm en de kleur van het korstmos (licheen) als belangrijke kenmerken voor de systematische indeling van families en geslachten. Tegenwoordig worden daaraan chemische en ontogenetische kenmerken toegevoegd.

De ontwikkeling van de generatieve (geslachtelijke) voortplantingsstructuren, de apothecia, - die door de schimmelcomponent van het korstmos worden gevormd - werd door Henssen en Jahns uitgebreid onderzocht. Uit hun onderzoek bleek dat binnen de groep van geslachten die vroeger deels tot de Usneaceae (baardmosfamilie) en deels tot de Parmeliaceae (een familie van bladachtige korstmossen) behoorde, de ontwikkeling van de vruchtlichamen wordt gekenmerkt door de aanwezigheid van een cupulair exipulum (een schotelvormige algenlaag onder het hymenium). Voor de beide bovengenoemde auteurs was deze ontwikkeling van de vruchtlichamen zo kenmerkend dat zij de bovengenoemde groep van geslachten samenvoegden tot de nieuw omgrensde familie der Parmeliaceae.

In tegenstelling tot de vruchtlichamen worden de vegetatieve voortplantingsstructuren door beide componenten van het korstmos gevormd, n.l. zowel door de alg als door de schimmel.

Bitter heeft in het begin van deze eeuw vastgesteld dat de soralen binnen het geslacht *Hypogymnia* soortspecifiek zijn. In navolging van hem werden door verschillende andere auteurs eveneens vegetatieve voortplantingsstructuren beschreven en naar vorm of veronderstelde functie ingedeeld.

De vraag is echter of deze vegetatieve voortplantingsstructuren niet alleen soortspecifiek zijn, maar of zij daarenboven ook systematische waarde hebben voor hogere systematische eenheden, zoals geslachten en families.

Uit het onderhavige onderzoek bleek dat bij de ontwikkeling van de vegetatieve structuren bepaalde basisprincipes telkens terugkeren. Deze basisprincipes zijn:

- A. Degeneratie van de epi-cortex
- B. Uiteenvallen van de cortexstructuur
- C. Nieuwvorming van de cortex door deling van de algenzellen
- D. Nieuwvorming van de cortex door de merghyphen
- E. Celdeling van de merghyphen
- F. Delingsactiviteit van de algencellen

Door het maken van combinaties van deze basisprincipes kon op eenvoudige wijze de ontwikkeling van de verschillende vormen van vegetatieve voortplantingsstructuren worden beschreven. Door weloverwogen onderlinge vergelijking van deze ontwikkelingstypen, kon het aantal wezenlijk verschillende vegetatieve voortplantingsstructuren slechts tot vier worden teruggebracht. Er komen echter wel combinaties van deze typen voor.

In een apart deel (III) wordt een beschrijving gegeven van elk van de soorten uit de 28 onderzochte geslachten binnen de Parmeliaceae, waarbij de nadruk ligt op de waargenomen vegetatieve structuren.

Een overzicht over de toepasbaarheid van deze nieuwe criteria voor de karakterisering van de verschillende geslachten wordt gegeven in het laatste hoofdstuk.